IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 40)**

z dnia 9 grudnia 2020 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 40)

9 grudnia 2020 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Stanisława Tyszki (niez.)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

I. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów dotyczący nowego paktu o migracji i azylu (COM(2020) 609 wersja ostateczna) i odnoszące się niego stanowisko rządu;

II. w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zarządzania azylem i migracją oraz zmieniającego dyrektywę Rady 2003/109/WE i proponowane rozporządzenie (UE) XXX/XXX [Fundusz Azylu i Migracji] (COM(2020) 610 wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP;

III. w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej wniosek dotyczący zmienionego wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólną procedurę ubiegania się o ochronę międzynarodową w Unii i uchylającego dyrektywę 2013/32/UE (COM(2020) 611 wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP;

IV. w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady wprowadzającego kontrolę przesiewową obywateli państw trzecich na granicach zewnętrznych oraz zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 767/2008, (UE) 2017/2226, (UE) 2018/1240 i (UE) 2019/817 (COM(2020) 612 wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP;

V. w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej wniosek dotyczący

rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie reagowania na sytuacje kryzysowe i spowodowane działaniem siły wyższej w dziedzinie migracji i azylu (COM(2020) 613 wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP;

VI. w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej zmieniony wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania danych biometrycznych w celu skutecznego stosowania rozporządzenia (UE) XXX/XXX [rozporządzenie w sprawie zarządzania azylem i migracją] i rozporządzenia (UE) XXX/XXX [rozporządzenie w sprawie przesiedleń] na potrzeby identyfikowania nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego oraz zmieniającego rozporządzenia (UE) 2018/1240 i (UE) 2019/818 (COM(2020) 614 wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP;

VII. sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli: **Bartosz Grodecki** podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kaja Krawczyk** – naczelnik Wydziału ds. Unii Europejskiej w Biurze Spraw Międzynarodowych, **Agata Jackiewicz** i **Agnieszka Maciejczak** – z sekretariatu Komisji w BSM; **Bartosz Pawłowski** i **Paweł Kościelny** – eksperci ds. legislacji z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, ministrów i towarzyszące im osoby.

Szanowni państwo, przystępujemy teraz do sprawdzenia kworum. Uprzejmie przypominam, że posłowie obecni na sali obrad Komisji mogą głosować za pomocą legitymacji poselskiej, a państwa posłów nieobecnych na sali proszę o naciśnięcie jakiegokolwiek przycisku w aplikacji na tablecie w celu potwierdzenia obecności na posiedzeniu. Tak, zostali państwo powitani. Czekamy na uruchomienie sprawdzenia kworum. Bardzo proszę o oddanie głosu.

Stwierdzam kworum. Informuję państwa posłów, że chęć zabrania głosu zdalnie należy zgłaszać poprzez czat w aplikacji Whereby po zalogowaniu się do pokoju wideokonferencyjnego.

Czy są uwagi do porządku obrad? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek obrad. Informuję państwa posłów, że mamy czas do godziny 14.00.

Przechodzimy do pkt I, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów dotyczącego nowego paktu o migracji i azylu (COM(2020) 609 wersja ostateczna) i odnoszącego

się do niego stanowiska rządu. Rząd reprezentuje pan minister Bartosz Grodecki, podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie informacji.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Bartosz Grodecki:

Bardzo dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, szanowni panie i panowie posłowie, tak jak pozwoliłem sobie umówić się wstępnie z panem przewodniczącym, stanowisko rządu najpierw postaram się omówić całościowo, ponieważ objętość pakietu – to jest poza komunikatem pięć dokumentów legislacyjnych, do tego dochodzą dokumenty pozalegislacyjne –jest bardzo duża. To jest ponad 200 stron różnych regulacji dotyczących zarządzania przyszłościowego w Europie kwestiami pobytowymi i azylowymi.

Mówiąc w najogólniejszym skrócie, to, co się wydarzyło po wydarzeniach głównie roku 2015, ambicją nowej Komisji Europejskiej było stworzenie mechanizmów kompleksowych, dotyczących zarządzania w ramach Wspólnoty kwestiami azylowymi, pobytowymi i zarządzania migracją. Dlatego właśnie stworzono ten obszerny dokument, którego intencją jest uregulowanie właściwie wszystkich kwestii związanych z zarządzaniem azylem i migracją. On się pojawił 23 września, dosyć szybko. I tutaj ukłon w stronę Komisji, że procedowała go w takim szybkim trybie, natomiast wśród oczywiście założeń legislacyjnych i całego pomysłu na temat tych uregulowań narosło wiele wątpliwości, które na różnych poziomach próbujemy rozwiązać. Powiem na razie ogólnie, a potem się będę odnosił już przy konkretnych projektach, co jest rzeczywiście dla strony polskiej na tym etapie nieakceptowalne.

Pierwsza rzecz jest taka, że w tym pakcie wzrasta w kwestiach migracyjnych rola Komisji Europejskiej względem Rady UE. To znaczy, kwestia jest taka, że to KE zawłaszcza sobie prawo do tego, żeby zdecydować, która sytuacja na granicach zewnętrznych UE kwalifikuje się do uznania za sytuację kryzysową pod względem migracyjnym. Z tego też tytułu wszystkie środki podejmowane dalej w związku z walką z tym kryzysem będzie podejmowała Komisja. Nasze stanowisko jest takie, że jednak kwestia migracyjna i ewentualne działania na granicach zewnętrznych są kwestią polityczną i powinny być podejmowane nie gdzie indziej, tylko w gabinetach polityków, więc rzeczywiście takie sprawy nie powinny być zabierane Radzie, ale powinny przy Radzie pozostawać.

Kolejna sprawa, z czego się cieszymy, to jest właściwe podkreślenie, ale wydaje nam się, że nie do końca dobre, zachowania równowagi pomiędzy odpowiedzialnością, czyli działaniami na granicach zewnętrznych państw członkowskich, a solidarnością, czyli mechanizmem okazywania solidarności krajom, które znajdują się pod zwiększoną presją migracyjną. Tutaj rzeczywiście Komisja to bardzo dobrze podkreśliła, natomiast, idąc dalej – i tu wydaje mi się, że będzie największe pole do dyskusji – to jest kwestia katalogu solidarności, który Komisja zdefiniowała i zamknęła. Katalog solidarności polega w tej chwili na tym w propozycji paktu, że zamyka się on właściwie do dwóch rzeczy, czyli przymusowych relokacji i ewentualnie powrotów sponsorowanych. Przymusowe relokacje będą polegały na tym, że na podstawie danych z Eurostatu Komisja patrzy, który kraj członkowski jaką posiada populację, jakie ma PKB, i na tej podstawie tworzy algorytm, ile ewentualnie osób z danego kraju będzie relokowanych do wszystkich krajów UE.

My stoimy jednak na stanowisku, że mechanizm solidarności powinien być katalogiem bardziej otwartym, powinien brać pod uwagę aktualne możliwości recepcyjne i aktualne możliwości polityczne, a także aktualne możliwości finansowe danego kraju członkowskiego. Więc tutaj absolutnie nie możemy się zgodzić na zamknięcie tego katalogu, szczególnie że przy drugiej propozycji, czyli powrotach sponsorowanych, w świetle tego, że jako kraje członkowskie w ramach polityki bilateralnej czy też w ramach Wspólnoty nie mamy zapewnionych ze wszystkimi krajami trzecimi umów o readmisji, tak na dobrą sprawę wszystkie kwestie powrotowe mogą się okazać jako mechanizm całościowy bardzo nieskuteczne.

Kolejną rzeczą, którą podnosimy, jest oczywiście wzmocnienie mandatu Fronteksu, który powinien być jako straż zewnętrzna UE wyposażony w kompetencje readmisyjne.

Uważamy, że jeżeli to jest agencja o najwyższym budżecie w tej chwili we Wspólnocie, to taka kompetencja jest jak najbardziej i właściwa, i jej przypisana.

Kolejna rzecz, tak już na samym końcu, to są oczywiście procedury graniczne, czyli wymiar zewnętrzny – będzie oddzielnie omówiony – czyli to, jak mamy jako Wspólnota chronić własne granice. Tutaj rzeczywiście stoimy na twardym stanowisku, że najpierw granice, najpierw narzędzia, najpierw procedury, a potem ewentualnie możemy mówić o zarządzaniu właściwym migracją.

Kolejna rzecz jest już stricte techniczna. To jest ostatni dokument dzisiaj dyskutowany, czyli system Eurodac. To jest system IT, jeden z wielu systemów wielkoskalowych. W tej chwili ambicją Komisji jest to, żeby te wszystkie systemy wielkoskalowe, czyli Eurodac, SIS, VIS, ETIAS, EES, były interoperacyjne, funkcjonowały i wymieniały się bazami danych. Jest to rzeczywiście duże zagadnienie informatyczne, natomiast powinno być zakończone w roku 2023. Oczywiście do tego dochodzą jeszcze sprawy postcovidowe. Zobaczymy, jaka będzie rzeczywistość migracyjna w sprawach covidowych. No i oczywiście budowanie pewnego sojuszu, o którym ewentualnie w ramach pytań też jestem skłonny państwu powiedzieć, jak wygląda wewnątrz dyskusja pomiędzy państwami UE, jak się tu między innymi siły rozkładają.

To tyle, jeżeli chodzi o tę część wstępu. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Dziękuję bardzo panu ministrowi. Posłem sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Daniel Milewski. Pan poseł będzie zabierał głos zdalnie. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Daniel Milewski (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, Wysoka Komisjo, w odniesieniu do przedstawionej przez pana ministra informacji oczywiście popieram stanowisko rządu, które zostało przez pana ministra wyczerpująco omówione. Warto podkreślić, że rząd zgodził się z głównymi priorytetami polityki migracyjnej, które wynikają z omawianego dokumentu, to jest ochroną zewnętrznych granic Unii, współpracą z państwami trzecimi, skuteczną polityką powrotów oraz zapobieganiem nadużyciom systemu azylowego. Jednocześnie rząd w sposób krytyczny odniósł się do niektórych zaproponowanych działań. Główne zastrzeżenia dotyczyły obowiązku relokacji lub redystrybucji migrantów i szczegółowych kryteriów odpowiedzialności państw członkowskich. Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Dziękuję panu posłowi. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chce się wypowiedzieć w sprawie tego dokumentu? Nie widzę. Czy jest sprzeciw wobec decyzji Komisji o przyjęciu do wiadomości informacji dotyczącej tego dokumentu? Nie widzę. Stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat dokumentu o sygnaturze COM(2020) 609 wersja ostateczna i odnoszącego się do niego stanowiska rządu**.

Przechodzimy do pkt II, czyli rozpatrzenia w trybie art. 7 ust. 4 ustawy wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zarządzania azylem i migracją oraz zmieniającego dyrektywę Rady 2003/109/WE i proponowane rozporządzenie (UE) XXX/XXX [Fundusz Azylu i Migracji] (COM(2020) 610 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego projektu stanowiska RP. Rząd reprezentuje również pan minister Bartosz Grodecki. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie informacji.

Podsekretarz stanu w MSWiA Bartosz Grodecki:

Bardzo dziękuję. To rozporządzenie dotyczy części pierwszej, o której mówiłem, o której też już wspomniał wcześniej pan poseł, czyli głównie mechanizmu solidarności i wyrażania solidarności wobec państw, które znajdują się pod presją migracyjną, właściwej roli Komisji Europejskiej w stosunku do Rady, a także, o czym warto wspomnieć, operacji NGO-sów operujących na Morzu Śródziemnym, pomagających migrantom w dotarciu do portów. Tutaj stoimy na stanowisku, że te operacje, które budzą duże kontrowersje, jeśli chodzi o samą formułę działania, powinny jednak być uregulowane prawnie, powinny te osoby działać zgodnie z jakimś protokołem. Również te statki pływają pod

jakąś banderą, więc myślę, że tutaj kraj, i to jest też nasz postulat, kraj bandery powinien być ewentualnie odpowiedzialny za to, co dany statek robi na Morzu Śródziemnym. To właściwie tyle, jeżeli chodzi o tę część, o to rozporządzenie. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Dziękuję panu ministrowi. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Rafał Bochenek. Pan poseł będzie zabierał głos zdalnie. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Poseł Rafał Bochenek (PiS):

Szanowny panie przewodniczący, szanowna Komisjo, nie wiem, czy mnie słychać?

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Tak, słyszymy pana głośno i wyraźnie.

Poseł Rafał Bochenek (PiS):

Witam serdecznie. Dzień dobry. Przedłożony projekt rozporządzenia jest elementem nowego paktu o migracji i azylu, na który składa się pakiet wniosków ustawodawczych. Nowy pakt ma w sposób zintegrowany, kompleksowy kształtować polityki, łącząc polityki w obszarze azylu, migracji, powrotów, ochrony granic zewnętrznych, zwalczania przemytu migrantów oraz stosunków z państwami trzecimi. Nowy pakt o migracji i azylu stanowi niejako kontynuację reform z 2016 i 2018 r. w oparciu o dotychczasowe postępy. Projektowane rozporządzenie pozwoli na stworzenie wspólnych ram regulacyjnych, które będą łączyć zarządzanie Europejskim Systemem Azylowym i polityką migracyjną z ochroną granic zewnętrznych oraz z kwestią stosunków z odnośnymi państwami trzecimi. Wydaje się, że takie podejście jest trafne, biorąc pod uwagę złożoność i wzajemne zależności poszczególnych czynników oddziałujących jednocześnie na system zarządzania azylem i migracją.

Co do istoty trafna wydaje się również sama koncepcja wzajemnej solidarności państw członkowskich w przypadku, gdy na jedno z nich wywierana jest zbyt mocna presja migracyjna. Jej odzwierciedleniem ma być proponowany w projektowanym rozporządzeniu mechanizm solidarności. W ramach tego mechanizmu przewidywana jest elastyczność w doborze środków pomocowych. Zakres pomocy innych państw członkowskich będzie uzależniany od możliwości i uwarunkowań tychże państw członkowskich. Na pewno ważne jest to, że redystrybucja migrantów nie może być jedynym sposobem wsparcia jednych państw przez inne. Katalog form wsparcia powinien być szerszy i obejmować między innymi zwiększony udział w operacjach służących ochronie granic zewnętrznych, wsparcie w zarządzaniu granicami, delegowanie ekspertów azylowych, wspomaganie budowania zdolności państw beneficjentów, jak również działania w wymiarze zewnętrznym. To jest właściwie to, o czym mówił już rząd polski od 2015 r., aby nie tylko właśnie redystrybucja była jedynym środkiem radzenia sobie z zewnętrzną migracją. To rozporządzenie, ten dokument niejako w tym kierunku idzie i jest, można powiedzieć, właśnie wynikiem działań dyplomatycznych na szczeblu UE naszych przedstawicieli.

Rząd dostrzega również zasadność wprowadzenia narzędzia wsparcia dla państwa będącego pod pilną presją migracyjną, tak zwanego elastycznego mechanizmu właśnie solidarnościowego. Rada Ministrów nie godzi się na pewno na obowiązkową redystrybucję osób wyokrętowanych w ramach akcji ratowniczych na morzu. W tym zakresie będzie dążyła do pewnych zmian. Oczywiście tutaj rząd podnosi, z tego, co wynika z dokumentów, że będzie wymagał również pogłębionej dyskusji w tym zakresie. Rada Ministrów będzie dążyła ponadto do wzmocnienia w przedmiotowym rozporządzeniu roli Rady UE kosztem uprawnień Komisji Europejskiej. Przedmiotowy wniosek zasługuje na poparcie przez przedstawiciela UE. Kierunkowo generalnie rozwiązania prawne przewidziane w tym dokumencie są jak najbardziej oczekiwane, a wręcz pożądane, jednak pewne szczegółowe regulacje, jak już wcześniej wspominałem, wymagają pogłębionej dyskusji. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Dziękuję panu posłowi. Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Nie widzę zgłoszeń. Wobec tego chciałbym zaproponować następującą konkluzję. Stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 7 ust. 4 ustawy dokument o sygnaturze COM(2020) 610 wersja ostateczna. Komisja podzieliła stanowisko rządu.** Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt II.

Przechodzimy do pkt III, czyli rozpatrzenia w trybie art. 7 ust. 4 ustawy zmienionego wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólną procedurę ubiegania się o ochronę międzynarodową w Unii i uchylającego dyrektywę 2013/32/UE (COM(2020) 611 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego projektu stanowiska RP. Rząd reprezentuje również pan minister Bartosz Grodecki. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie informacji.

Podsekretarz stanu w MSWiA Bartosz Grodecki:

Bardzo dziękuję raz jeszcze. Jeśli chodzi o stanowisko rządu, ono zostało przyjęte na Komitecie do Spraw Europejskich w dniu 13 listopada i akurat głównym kręgosłupem tego dokumentu jest kwestia działań zewnętrznych, czyli tak na dobrą sprawę procedury granicznej. Tutaj jest rzeczywiście brak konsensusu w samej Wspólnocie co do wprowadzenia obligatoryjnej procedury granicznej w związku z tym, że jest sprzeciw państw Południa, i to dosyć głośny. Tak na dobrą sprawę w naszej ocenie wprowadzenie obowiązkowej procedury bardzo uporządkuje i bardzo dobrze się sprawdzi, jeśli chodzi o ochronę tej granicy, a uporządkuje ją w takim sensie, że będziemy mogli już na poziomie granic – później będzie omawiane jeszcze jedno rozporządzenie dotyczące procedury przesiewowej – rzeczywiście oceniać już w momencie wjazdu, czy osoba, która próbuje przekroczyć granicę wspólnotową, jest osobą dedykowaną do wjazdu i czy kwalifikuje się do udzielenia ochrony międzynarodowej. Cała reszta tych negocjacji to są technikalia. Komisja na przykład proponuje, żeby z procedury granicznej wyłączyć osoby, których uznawalność azylowa – czy uznawalność azylowa krajów – jest poniżej 20%. My tutaj stoimy na stanowisku, że nie ma potrzeby wskazywania, czy to jest 20, 30 czy 25%. Uważamy, że tak naprawdę każdy, kto wjeżdża do Wspólnoty, powinien przechodzić obowiązkową procedurę graniczną, żebyśmy mieli pewność, że osoba, która wjeżdża, albo się kwalifikuje do udzielenia ochrony międzynarodowej, albo przede wszystkim nie stanowi zagrożenia dla funkcjonowania strefy. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Dziękuję bardzo panu ministrowi. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Kacper Płażyński. Pan poseł będzie zabierał głos zdalnie. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Poseł Kacper Płażyński (PiS):

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, panie ministrze, tak jak już było powiedziane wcześniej, projekt rozporządzenia, który obecnie omawiamy, jest częścią szerszego pakietu. Może w takim uzupełnieniu do tego, co powiedział pan minister, który przybliżył nam stanowisko polskiego rządu, Rady Ministrów, w tej sprawie, to też warto wskazać, że pewną kwestią do dyskusji, która jest w tym stanowisku wyrażona, jest to, aby poza poszerzeniem kręgu, w zasadzie możliwie szerokim stworzeniu kręgu osób, które obligatoryjnie muszą przystępować do tej procedury granicznej, również pojawiają się wątpliwości wobec tego, kto i w jaki sposób powinien zapewnić infrastrukturę, gdzie osoby, które są poddane tej procedurze, w danym momencie się znajdują, na jakich to powinno być zasadach. Dokument nie mówi też o kwestiach finansowych, rozliczeniowych, więc to są kwestie w dalszym ciągu do znalezienia jakiegoś konsensusu i do przyjęcia ostatecznie, jak sądzę, w tym projekcie.

W tym projekcie znajdują się również udogodnienia proceduralne, które mają z jednej strony skrócić procedurę udzielenia ochrony międzynarodowej, azylowej, w taki sposób, aby te osoby możliwie krótko przebywały właśnie w takich ośrodkach detencyjnych czy na granicy. Takim rozwiązaniem, które rzeczywiście, jak się wydaje, może wprowadzić zasadniczą pozytywną zmianę, jest chociażby to, aby przy wydawaniu decyzji przez organy państw członkowskich odnośnie do udzielenia lub nie ochrony międzynarodowej

jednocześnie wydawana była decyzja o powrocie, w przypadku gdy taka decyzja azylowa jest negatywna. Jednocześnie ten dokument zawiera w sobie postulat, czy też nie postulat, tylko w tej chwili w projekcie jest przewidziane, że ten sam organ będzie rozpatrywał kwestie zarówno powrotowe, jak i udzielania azylu, co ma uprościć, skrócić te procedury.

Myślę, że to wystarczy. W stanowisku pana ministra było dość jasne to uzupełnienie. Myślę, że w tym przypadku to wystarczy. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Dziękuję bardzo panu posłowi Płażyńskiemu. Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Nie widzę żadnych zgłoszeń. Wobec tego chciałbym zaproponować następującą konkluzję. Stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 7 ust. 4 ustawy dokument o sygnaturze COM(2020) 611 wersja ostateczna. Komisja podzieliła stanowisko rządu.** Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt III.

Przechodzimy do pkt IV, czyli rozpatrzenia w trybie art. 7 ust. 4 ustawy wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady wprowadzającego kontrolę przesiewową obywateli państw trzecich na granicach zewnętrznych oraz zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 767/2008, (UE) 2017/2226, (UE) 2018/1240 i (UE) 2019/817 (COM(2020) 612 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego projektu stanowiska RP. Rząd reprezentuje również pan minister Bartosz Grodecki. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie informacji.

Podsekretarz stanu w MSWiA Bartosz Grodecki:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Stanowisko rządu do przedmiotowego wniosku zostało przyjęte przez Komitet do Spraw Europejskich w trybie obiegowym 17 listopada br. Kontrola przesiewowa obywateli państw trzecich wpisuje się w to, o czym mówiłem wcześniej, czyli we wzmocnienie tego wymiaru zewnętrznego, czyli działań na granicach zewnętrznych. Będzie ona dotyczyła obywateli państw trzecich, chcących przekroczyć nielegalnie granicę wspólnotową, zewnętrzną UE. Celem procedur poprzedzających procedurę graniczną jest zatem niedopuszczenie do wjazdu na terytorium UE tych migrantów, którzy nie mają podstaw do pobytu lub stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa zewnętrznego, porządku publicznego lub zdrowia publicznego. Tak jak powiedziałem, ta kontrola przesiewowa mocno wpisuje się w to, co już powiedzieliśmy ogólnie, czyli ten wymiar zewnętrzny ochrony granic, więc z naszego punktu widzenia i stanowiska jest ona dla nas jak najbardziej korzystna. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Bardzo dziękuję panu ministrowi. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Tomasz Głogowski. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Poseł Tomasz Głogowski (KO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, tak jak poprzednie dokumenty, ten również jest częścią większej całości związanej z nowym paktem dotyczącym migracji i azylu UE. On wprowadza mechanizm przesiewowej kontroli. Należy podkreślić i pochwalić pomysł tworzenia mechanizmów działających automatycznie, mechanizmów, które pozwolą sprawnie ustalać tożsamość obywateli państw trzecich, którzy pojawiają się na granicach lub już na terenie któregoś z krajów UE, pozwolą na określenie ich tożsamości, identyfikowanie ewentualnych zagrożeń, a także szybkie określenie ścieżki proceduralnej wobec tych obywateli. Wydaje się, że dobrym elementem ograniczania niekontrolowanej migracji do UE może być świadomość obywateli krajów trzecich wprowadzenia tego typu działań, świadomość, że szybko wobec nich będą podejmowane działania według konkretnych procedur. Świadomość tego, że decyzja będzie podejmowana sprawnie, może ograniczyć emigrację tych osób, które niewątpliwie mają świadomość tego, że procedura azylowa wobec nich będzie mało prawdopodobna, tak że należy pozytywnie ocenić tego typu rozwiązania. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Dziękuję bardzo panu posłowi Głogowskiemu. Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Nie mamy zgłoszeń. Wobec tego chciałbym zaproponować następującą konkluzję. Stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 7 ust. 4 ustawy dokument o sygna-**

turze COM(2020) 612 wersja ostateczna. Komisja podzieliła stanowisko rządu. Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt IV.

Przechodzimy do pkt V, czyli rozpatrzenia w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie reagowania na sytuacje kryzysowe i spowodowane działaniem siły wyższej w dziedzinie migracji i azylu (COM(2020) 613 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego projektu stanowiska RP. Rząd reprezentuje również pan minister Bartosz Grodecki. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie informacji.

Podsekretarz stanu w MSWiA Bartosz Grodecki:

Jeszcze raz bardzo dziękuję. Stanowisko rządu do przedmiotowego wniosku zostało przyjęte przez Komitet do Spraw Europejskich w trybie obiegowym w dniu 9 listopada. I tu nie ukrywamy, że sama wartość czy właściwie rozmowa na temat tego dokumentu, którego celem jest ustanowienie szerokich ram zarówno legislacyjnych, jak i organizacyjnych do kompleksowego zarządzania azylem i migracją w UE i w sytuacjach nadzwyczajnych, jest jak najbardziej korzystna i popierana z naszej strony. Zawiera on jednak elementy dyskusyjne, o których mówiłem wcześniej, czyli to jest bardzo wąski katalog wyrażania solidarności, który oczywiście budzi nasz sprzeciw. Kolejny element to jest wzmocniona pozycja Komisji Europejskiej względem Rady Unii. Tutaj też wolelibyśmy, żeby te decyzje były podejmowane w gremium politycznym, dotyczące reagowania w sytuacji kryzysowej, definiowania sytuacji kryzysowej. Mamy też pewne wątpliwości co do samej definicji sytuacji kryzysowej, więc to są takie właściwie trzy główne nasze uwagi co do całego dokumentu. Natomiast sam dokument, to, że w ogóle powstał i że możemy o nim dyskutować, jest absolutnie wartością dodaną. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Dziękuję panu ministrowi. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Daniel Milewski. Pan poseł będzie zabierał głos zdalnie. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Poseł Daniel Milewski (PiS):

Dziękuję uprzejmie, panie przewodniczący. Panie ministrze, uzupełniając pańską wypowiedź, pragnę zaznaczyć, że w opinii rządu jest podkreślone, że dalszych wyjaśnień w zakresie zaproponowanej terminologii wymaga koncepcja wprowadzenia ochrony natychmiastowej w miejsce ochrony tymczasowej w przypadku masowego napływu cudzoziemców, którzy z wysokim prawdopodobieństwem kwalifikowaliby się do udzielenia ochrony międzynarodowej. Warto zaznaczyć, że rząd negatywnie odnosi się do propozycji zrównania praw ekonomicznych i socjalnych przysługujących beneficjentom ochrony natychmiastowej z prawami beneficjentów ochrony uzupełniającej. W toku prac nad tym projektem, jak rozumiem, rząd podtrzymuje, że będzie postulował wprowadzenie przepisów przewidujących pozbawienie cudzoziemców ochrony natychmiastowej w przypadku przeciwwskazań do powrotu. Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Nie widzę. Wobec tego chciałbym zaproponować następującą konkluzję. Stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 7 ust. 4 ustawy dokument o sygnaturze COM(2020) 613 wersja ostateczna. Komisja podzieliła stanowisko rządu.** Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt V.

Przechodzimy do pkt VI, czyli rozpatrzenia w trybie art. 7 ust. 4 ustawy zmienionego wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania danych biometrycznych w celu skutecznego stosowania rozporządzenia w sprawie zarządzania azylem i migracją i rozporządzenia w sprawie przesiedleń na potrzeby identyfikowania nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego oraz zmieniającego rozporządzenia (UE) 2018/1240 i (UE) 2019/818 (COM(2020) 614 wersja ostateczna) i odnoszącego się

do niego projektu stanowiska RP. Rząd reprezentuje również pan minister Bartosz Grodecki. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie informacji.

Podsekretarz stanu w MSWiA Bartosz Grodecki:

Bardzo dziękuję. Projekt stanowiska został przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich w trybie obiegowym w dniu 19 listopada. Może parę słów o samym systemie Eurodac. To system informatyczny zawierający dane daktyloskopijne osób ubiegających się o ochronę międzynarodową oraz cudzoziemców zatrzymanych w związku z nielegalnym przekroczeniem zewnętrznych granic UE. System działa skutecznie już od 2003 r. Obecny wniosek zakłada dalszy rozwój funkcjonalny tegoż systemu i zwiększenie wydajności baz danych. Żeby już nie wchodzić w technikalia, jako rząd stoimy oczywiście na stanowisku, że jakikolwiek rozwój systemów informatycznych, a także, co jest może najważniejsze, bo to systemy wielkoskalowe, interoperacyjności, płynnej wymiany danych pomiędzy tymi systemami, jest jak najbardziej wskazany dla skutecznego zarządzania migracją, ale też prowadzenia właściwych danych statystycznych. Jest jak najbardziej pożądany, więc tutaj większych uwag co do samej treści rozporządzenia nie mamy. Jesteśmy jak najbardziej, tak jak powiedziałem na wstępie, za rozwojem szybkich systemów informatycznych pomagających nam w skutecznym zarządzaniu procesami migracyjnymi. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Dziękuję panu ministrowi. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Tadeusz Zwiefka. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Poseł Tadeusz Zwiefka (KO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, szanowny panie ministrze, dziękuję bardzo za te wstępne uwagi. To rozporządzenie jest chyba najbardziej techniczne ze wszystkich, które dzisiaj omawiamy. Ono dotyczy funkcjonowania systemu Eurodac, systemu informatycznego, ale jakże niezwykle skutecznie pomagającego w porządkowaniu kwestii związanych z nielegalną migracją i przebywaniem na terenie państw członkowskich osób nieuprawnionych, przebywających nielegalnie bądź stanowiących zagrożenie porządku publicznego.

Mógłbym w zasadzie jednym zdaniem podsumować całość, a mianowicie popieramy stanowisko rządu w tej kwestii, bo innej konkluzji tutaj być nie może. Pozwolę sobie jednak na kilka uwag generalnych przy tej okazji. Po pierwsze chciałbym wyrazić ogromne zadowolenie z faktu, że w zasadzie po raz pierwszy w historii w tak kompleksowy sposób UE podchodzi do kwestii związanych z zarządzaniem migracją, kwestii azylowych, ochrony granic zewnętrznych, ochrony międzynarodowej, procedury powrotów itd. Tym wszystkim, co jest związane z kryzysem, który pojawił się w UE w roku 2015 z tak ogromną po raz pierwszy liczbą nielegalnych migrantów przebywających na terenie UE. I bardzo dobrze, że w tak kompleksowy sposób dzisiaj do tego podchodzimy z tej prostej przyczyny, że według niepokojących informacji, jakie docierają do nas z bardzo poważnych źródeł analitycznych, w ciągu najbliższych 15–20 lat liczba migrantów zwiększy się o 250 mln, a zatem musimy być przygotowani jako Wspólnota do reagowania na różne, trudne przecież sytuacje, ponieważ ta migracja będzie odbywała się z bardzo bliskich nam terenów, czyli z Afryki, Afryki Środkowej najczęściej, a także środkowej Azji.

To, co jest istotne w zmianach proponowanych we wniosku przedstawionym przez Komisję, to pierwsze zmiany zostały już zaproponowane w 2016 r. One rozszerzyły skalę osób, od których można pobierać dane daktyloskopijne, a także dane biometryczne, ale to, na co dzisiaj zwróciłbym szczególną uwagę, to jest kwestia zmiany i umożliwienie liczenia nie tylko składanych wniosków o ochronę międzynarodową, lecz także liczenie osób, dlatego że badania wielkoskalowe, o których wspominał pan minister, które zostały przeprowadzone, wielokrotnie już pokazały, że liczba wniosków jest zdecydowanie większa niż liczba osób de facto ubiegających się o ochronę międzynarodową, co może sugerować, że nie mamy tutaj pełnej kontroli nad tym, kto, gdzie i w jakim czasie te wnioski składa. To pozwoli w sposób jednoznaczny stwierdzić, że rzeczywiście mamy pełną kontrolę nie tylko nad wnioskami, lecz także nad osobami.

Druga rzecz niezwykle ważna, która przewija się w dyskusji dotyczącej problemów migracyjnych i azylowych, to jest kwestia współpracy pomiędzy poszczególnymi instytucjami, nie tylko wspólnotowymi, ale także państw członkowskich, współpracy polegającej głównie na wymianie informacji, na dzieleniu się i dostępie do tej informacji. O tym w PE mówiliśmy wielokrotnie przez minione lata i cieszę się, że tutaj, szczególnie w tym rozporządzeniu dotyczącym Eurodac, ten dostęp będzie szerszy, że on umożliwi instytucjom państwa, a także Europolowi korzystanie z zasobów gromadzonych właśnie w tym systemie, co bez wątpienia zwiększy skuteczność działania w obszarze migracji i azylu.

Podsumowując, raz jeszcze tylko powtórzę, że Komisja powinna ze wszech miar poprzeć stanowisko rządu w tej sprawie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Dziękuję bardzo panu posłowi Zwiefce. Czy są jakieś pytania?

Poseł Jacek Protasiewicz (KP):

Tak, ja mam.

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Bardzo proszę, pan poseł Jacek Protasiewicz.

Poseł Jacek Protasiewicz (KP):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Do pytania skłoniła mnie opinia pana posła Zwiefki, którego chciałbym zapytać o tę pierwszą liczbę, którą przytoczył, bo prawdę mówiąc ona mnie wręcz zaskoczyła, uderzyła. Nie chcę użyć słowa zszokowała. Mówił pan poseł o danych mówiących, że w perspektywie kilkunastu lat liczba imigrantów napływających do UE może wynosić, jeśli dobrze pamiętam, 250 mln ludzi, co by oznaczało – więcej niż aktualnie połowa obywateli unijnych. Chciałbym więc zapytać, skąd te informacje, jakie to są źródła, bo to by oznaczało, prawdę mówiąc, rewolucję ludnościową na nieprawdopodobną skalę. To by oznaczało, że przy obecnej liczbie pewnie około 10% migrantów, może nie 10% w skali całej UE, bo 10% to są liczby dotyczące krajów od lat przyjmujących migrantów, takich jak Francja czy Republika Federalna Niemiec, ale te 250 mln oznaczałoby, że w perspektywie 15 lat połowa albo i więcej obywateli czy ludności zamieszkującej kraje UE to byliby migranci.

Poseł Tadeusz Zwiefka (KO):

Odpowiadam panu posłowi Protasiewiczowi. Po pierwsze, nie powiedziałem, że to jest liczba migrantów, którzy trafią na terytorium UE. To są przewidywania agend Organizacji Narodów Zjednoczonych w szczególności, mówiące o wzroście osób, które będą migrowały z powodu ogromnych zmian klimatycznych, a w szczególności braku dostępu do wody pitnej. I to jest ten dramat, z którym już dzisiaj zaczynamy się mierzyć. Zatem cały świat, w tym UE jako organ najsprawniej funkcjonujący, jeśli chodzi o organizacje międzynarodowe, musi być na tę skalę przygotowany.

Poseł Jacek Protasiewicz (KP):

OK. Dziękuję. Jestem tą odpowiedzią usatysfakcjonowany.

Przewodniczący poseł Stanisław Tyszka (niez.):

Dobrze. Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Wobec tego chciałbym zaproponować następującą konkluzję. Stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 7 ust. 4 ustawy dokument o sygnaturze COM(2020) 614 wersja ostateczna. Komisja podzieliła stanowisko rządu.** Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt VI.

Przystępujemy do spraw bieżących. Kolejne posiedzenie Komisji odbędzie się w dniu 16 grudnia. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie widzę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt VII. Informuję, że na tym porządek dzienny został wyczerpany. Protokół dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzenia w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji. Bardzo dziękuję panu ministrowi.